

Міністерство культури та інформаційної політики України

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ХДАДМ
(протокол № 28 від 28.04.2023 р.)

ФІЛОСОФІЯ

Програма фахового вступного випробування для прийому на навчання осіб,
які здобули освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістра (спеціаліста),
для здобуття освітньо-наукового рівня доктора філософії,
зі спеціальності:

022 «Дизайн»,
023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Денна форма навчання
Вечірня форма навчання
Заочна форма навчання

Харків 2023

Питання розраховані на виявлення:

- самостійного аналізу фактів явищ та процесів в системі «людина – світ» у їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням змін, що відбуваються у глобальному світі, країні та регіоні;
- з позицій філософської методології критичного оцінювання соціальних процесів, політичних, економічних, історичних екологічних, культурних, соціально-психологічних явищ і подій в Україні та за її межами;
- методології пізнання, творчої діяльності, застосування отриманих знань у вирішенні художньо-гуманітарних завдань.

Важливо зазначити, що однією із специфічних рис філософського знання є багатоманітність суджень. У філософії не існує одностайності стосовно проблем, що вивчаються. Істини, вироблені впродовж століть філософами, не є для всіх беззаперечними. Їх сприйняття, ставлення до них залежить від тих чи інших особистих переконань, світогляду.

Вміння володіти:

- головними проблемами сучасної світової й вітчизняної філософії, історичними типами філософії, основними парадигмами філософствування;
- основними ідеями світової та вітчизняної філософської думки; історією становлення та основними етапами й особливостями перспективного розвитку філософії;
- основними законами, категоріями, поняттями і принципами філософії, особливостями їх використання в житті суспільства і гуманітарно-художній практиці сьогодення;
- філософськими знаннями в сучасному інформаційному суспільстві;
- особливостями взаємозв'язку науки з новітніми соціальними і художньо-гуманітарними проблемами країни в сучасних умовах;

Тож аспіранти вищих художніх закладів повинні цілеспрямовано долучатися до поліфонії та плюралізму у відповідях на граничні, філософські питання людського буття, формувати культуру власного мислення, а також виробляти навички самостійного вибору належної життєвої позиції

Питання до вступного випробування до аспірантури з філософії

1. Філософія, її предмет та роль в суспільстві. Філософія та світогляд.
2. Основні функції філософії, їх діалектика.
3. Загальні риси Античної філософії, її особливості в порівнянні з філософією Стародавнього Сходу (Китай).
4. Філософські погляди Сократа та Платона.
5. Філософські та соціологічні погляди Арістотеля.
6. Філософія Середньовіччя і її особливості.
7. Вчення Фоми Аквінського про співвідношення релігії і науки.
8. Головні риси західноєвропейської філософії епохи Відродження.
9. Проблема метода в науці і філософії Нової доби (Ф. Бекон, Р. Декарт).
10. Поняття субстанції в філософії Б. Спінози і монадології у В. Лейбніца.
11. Проблема людини, освіти і виховання в філософії Просвітництва (Монтеск'є, Вольтер, Руссо).
12. Філософія Г. Сковороди.
13. Філософія І. Канта.
14. Г.В.Ф. Гегель, його філософська система та метод.
15. Марксистська філософія, соціальна теорія та діалектика.
16. Антропологічна орієнтація філософської герменевтики, прагматизм, неопозитивізм.

17. Екзистенціалізм Ж-П Сартра, А. Камю, К. Ясперса.
18. Філософська сутність фрейдизму і неофрейдизму (З.Фрейд, Е.Фромм).
19. Проблема буття людини у екзистенціалізмі (Ж.-П.Сартр, М.Хайдеггер).
20. Філософська сутність герменевтики (В.Дільтей, Х.Г.Гадамер).
21. Поняття і основні види світогляду.
22. Філософське поняття культури відмінність культури і цивілізації.
23. Головні проблеми філософії історії. Різні погляди на спрямованість історії.
24. Аксиологія як філософська наука про цінності.
25. Наука як об'єкт філософського дослідження.
26. Поняття методу і методології. Рівні наукового пізнання (емпіричний, теоретичний).
27. Поняття системи. Системний метод наукового пізнання.
28. Онтологія як розділ філософії.
29. Діалектика як вчення про закони розвитку.
30. Детермінізм і індетермінізм, зв'язок детермінації: причини і наслідок, необхідність і випадковість, можливість і дійсність.
31. Суперечності та їх основні типи.
32. Діалектичні заперечення та їх прояв в художній творчості.
33. Поняття суспільства та суспільних відносин.
34. Проблема людини в історії філософії.
35. Проблеми свідомості в філософії.
36. Пізнання та його основні ступені й форми.
37. Проблема відокремлення історичних типів суспільства: формаційний та цивілізаційний підходи в дослідженні суспільства.
38. Естетика як «філософія прекрасного». Естетична свідомість. Соціальні функції мистецтва.
39. Інформація та її філософські функції в суспільстві.
40. Філософські аспекти творчості. Специфіка творчості в образотворчому мистецтві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закладів. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.
2. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Київ: Либідь, 2001. – 406 с.
3. Горський, В.С. Історія української філософії: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
4. Гринів О. Історія української філософії . Львів: Тріада плюс, 2015. – 302 с.
5. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; Пер. з англ. В. Шовкун; Наук. ред. пер. О. Шевченко. – К.: Основи, 2003. – 503 с.
6. Історія української філософії: Підручник / М. Ю. Русин, І. В. Огородник, С. В. Бондар та ін. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. – 591 с.
7. Історія української філософії: хрестоматія / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка; упоряд. М. В. Кашуба. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 356 с.
8. Касьян В. І. Філософія: навч. посіб. / В. І. Касьян. 5-те вид., випр. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 347 с.

9. Конверський А.Є. Логіка: підручник. – 2-ге вид. виправлене. –К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 391 с.
10. Конверський А.Є. Сучасна логіка (класична та некласична). – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 294 с.
11. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія. Підручник. – К., 2005.
12. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Резніков П.П. Логіка. Харків, 2005.
13. Лузан А.О. Вступ до філософії: навчальний посібник для ВНЗ / А.О. Лузан. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
14. Пазиніч С.М. Філософія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків: ХДАДМ; Видавець Савчук О.О., 2014. – 380 с.
15. Петрушенко В. Л. Філософія: підручник / В. Л. Петрушенко. 4-те вид., випр. і доп. – Львів: Магнолія, 2006. – 504 с.
16. Причепій Є. М. Філософія: навч. посіб. для студен вищих навчальних закладів. – Київ: Академвидав, 2005. – 592 с.
17. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 306 с.
18. Філософія: навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін]; за ред. І. Ф. Надольного. 7-ме вид., стереотип. – Київ: Вікар, 2008. – 534 с.
19. Філософія: світ людини. Курс лекцій: навч. посібник для студ. Вищих навч. закл. / В. Г. Табачковський [та ін.]. – К.: Либідь, 2003. – 432 с.
20. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посібник / за ред. Л.В. Губерського. – Київ: Знання, 2009. – 624 с.
21. Ярошовець В. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В. Ярошовця. – К.:Знання України, 2005. – 1200 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відмінно	A	90-100 балів
Добре	B	82-89 балів
Добре	C	81-75 бали
Задовільно	D	74-64 бали
Задовільно	E	64-60 балів
Незадовільно	F	нижче 60 балів

Відповідність критеріїв оцінювання та балів

<i>Критерії</i>	<i>Бали</i>
Відповіді на питання екзаменаційного білету повні, коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору обґрунтована та послідовна. Продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник демонструє знання фахової літератури, засвідчує вміння критично мислити, вести дискусію.	90-100

<p>Відповіді на питання екзаменаційного білету в цілому повні, коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору переважно обґрунтована та послідовна. Продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на фахову літературу, вмiє дискутувати щодо зазначених питань.</p>	82-89
<p>Відповіді на питання екзаменаційного білету переважно повні, в більшості коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору переважно обґрунтована та послідовна. Загалом продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на фахову літературу, вмiє дискутувати щодо зазначених питань, проте допускає окремі неточності та помилки.</p>	81-75
<p>Відповіді на питання екзаменаційного білету представлені в неповному обсязі, є некоректними в історіографічному, або формально-логічному аспектах. Структура відповіді в цілому послідовна, проте є відсутніми обґрунтування або висновки. Аналіз проблеми містить помилки. Авторська точка зору слабо обґрунтована. Загалом продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на засвоєну фахову літературу, але при цьому допускає неточності та помилки.</p>	74-64
<p>Відповіді на питання екзаменаційного білету представлені в неповному обсязі, є некоректними та помилковими в історіографічному або формально-логічному аспектах. Структура відповіді не послідовна. Аналіз проблеми відсутній. Продемонстровано слабе володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді допускає вагомi неточності та помилки.</p>	64-60
<p>Відповіді на питання екзаменаційного білету є некоректними та помилковими в історіографічному та формально-логічному аспектах. Структура відповіді не передбачає можливості визначити рівень знань, умінь та навичок вступника. Аналіз проблеми відсутній. Вступник не володіє понятійно-термінологічним апаратом, не знайомий із фаховою літературою. Вступник не вмiє вести дискусію.</p>	менше 60